

կտակագրութեամբք ի գործ գրուելը օրհնեալ Ազգիս հանրութեանը ուրախութեամբ սրտի հաղորդելով, կը խոստանամք ուրիշ անգամ կտակագրութեանց պայմաններն ալ Սիօնիս միջոցաւ հրատարակել ի պարծանս մեծանուն կտակողին և ի ցնծութիւն բովանդակ Ազգիս :

ՈՒՍՈՒՄՆԵԿԱՆՔ

ՀԱՐՅՄՈՒՆՔ ԹՈՒԱՐԱՆԱԿԱՆՔ

(Տես թիւ 5. էրևս 77.)

- Ա. Հարցման լոճոմն է՝ 1760 կէժեալ :
- Բ. Հարցման լոճոմն է՝ 144 հասի մարգարիկն, և գին նոյա 6720 Դրամ :

Հարցոմն Գ.

Այսպէս լուայ ի վարդապետէն, եթէ գողեան մտին ի Սարկիանոն տրիկլին, և գողացան զկէս և զչորեւոր գանձին : Այլ մտեալ գանձաւորացն գտին ՆԻԱ (չորեքհարիւր քրսան և մի) կենդինար, և զև Ո (եւրեք հազար եւ վեց հարիւր) գահեկան : Արդ, գիտեա ի մնացելոցս թէ ամենայն սրչափ էր գանձն :

Հարցոմն Դ.

Հոռք (թոշակ) ուխտին սրբոյն Սոփիսոյ, զհինգ մասն առնուն սարկաւագունքն, եւ յմասն առնուն քահանայքն, եւ ՄԻ լիտր առնուն եպիսկոպոսքն, և Ս (երկու հազար) լիտր այլ ուխտն : Արդ, գիտեա թէ ընդ ամենայն քանի լիտր լինի հոռքն :

Հարցոմն Ե.

Հոռք սպայիցն բաշխի այսպէս. Դ մասն պատուաւորացն, Ը մասն աւագացն, և ՃԾ կենդինար այլ հե-

ծելոցն : Արդ, գիտեա թէ ընդ ամենայն քանի կենդինար լինի :

Հարցոմն Զ.

Հազար (մառուլ) կայր ի մի պարտիղի, և հոռոմ մի եմուտ ի պատճառ զբաւսանաց, եւ եկեր զե եւ զԺե մասն հազարոյն, և իմացեալ իմ զորկորէութիւն առն, հանի զնա արտաքս, և մտեալ համարեցի զնա, և գտի ունջ (թանկ կամ տէժէթ) ճիծ : Արդ, գիտեա թէ ընդ ամենայն քանի ունջ կերեալ է հոռոմին :

ԵՄՄԱՆԵԿԱԳՐԵԿԱՆՔ

Սեմափայլ Իզդէթ փաշային քաղաքիս պայծառութեանը համար տարած հոգողութեանը վերայ առիթ ունեցանք խօսելու նախորդ թիւերնուս մէջ : Անցեալ ամսոյն նորոգել տուաւ նաև քաղաքիս Յոսպէի կամ Հայր Աբրահամու (Պապէլ-Խալիլ) ըսուած գրան փեղկերը, որոյ համար կ'ըսուի թէ 300 ոսկի ծախք եղաւ . յիշեալ փեղկերը տախտակեայ են ու երկաթապատ :

— Վէննայու Սիսիթարեան ուխտի միաբաններէն Արժանապատիւ Յովսէփ վարդապետը Վաթրճիեան և Արժ. Բարսեղ վարդապետը Նուրիճանեան սուրբ քաղաքս եկած ըլլալով, հետեւեալ օրը (ապրիլի 10 ին) փութացին գալ ի Ս. Աթոռս իրենց ողջոյնն ու յարգանքը մատուցանելու Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հօր, որ արժանաւոր մեծարանօք ընդունեց զիրենք : Յովսէփ վարդապետը ծանօթ է ազգիս իւր գլուխոր երկասիրութիւններովը, մանաւանդ անցեալները հրատարակած « Հիմնական տարբերութիւնք կաթոլիկէ և յըմիաճնական դաւանու-

Թեանց անուն գրքովը : Ի այց եթէ
 իւր երկասիրութիւնները ընդհա-
 նուր գովեստից արժանաւորութիւն
 ունին , անշուշտ իւր Տիեզերական
 Պատմութիւնն է , որու երկու հա-
 տորը միայն հրատարակած է , հետեւ-
 եալ հատորներուն ակնկալութեամբ
 բը միայն լեցնելով իւր ուսումնական
 ընթերցողաց փափաքը : Արտուի թէ
 իւր ներկայ ճանապարհորդութիւնն
 եւս ուսումնական նպատակաւ է , ու
 ըոյ համար յաջողութիւն և պսակ կը
 մաղթեմք :

— Սուրբ քաղաքիս և շրջակայ գիւ-
 ղորէից բնակիչք մեծ ու անակնունե-
 լի հարուած մի կրեցին անցեալ շաբ-
 թու : Ամէն մարդ կարծէր որ խոտա-
 սիրտ Փարաւոնին օրերուն մէջ կ'աւ-
 րի , և ծանրալեզու Սոլտանն է որ
 թագաւորին անօրէնութիւնը պատ-
 ժելու համար ժողովուրդը տեսակ
 տեսակ հարուածներու կը մատնէ :
 Արբ երկրադործն ու կալուածատէրը
 առջի իրիկունէն իւր ապառնի հա-
 բրտութիւնը կ'երազէր , երբ ոսկե-
 գոյն հասկերով զարդարուն դաշտե-
 րը , ակազձուն ծաղիկներով բեռնա-
 ւորուած ձիթենիները , ազգի ազգի
 բանջարեղինօք զուարթացեալ պար-
 տէղները , լիարուսն հատուցում կը
 խօստանային աշխատաւոր մշակաց
 ճակտի քրտինքներուն , մէկ մ'ալ մա-
 յիսի 20 երորդ օրը լուսնալուն՝ կը
 տեսնեն օդը լեցուն մարախով : Առ-
 ջի բերան կը կարծէին թէ քանի մի
 օրէն ի վեր եկածներուն պէս անցա-
 ւոր են և ոչ մնայուն , բայց երթա-
 լով շատցաւ , երկինքը պատեց , ա-
 ըրեզակը ստուերացուց , իջան վար ու
 ծածկեցին հողը , մերկացուցին դաշ-
 տերուն գեղեցկութիւնը որ արդէն
 բնութիւնը սկսած էր իւր ջերմու-
 թեամբը գունաթափել , թէպէտ եւ

չմնաց հող ու պարտէզ որ չմնասուի ,
 այսու ամենայնիւ օղորմելի էր ձի-
 թենեաց պարտէղներուն տեսարանը ,
 որոնց բնութե սաստկութեանը դի-
 մակալող ու ժը չկրցաւ յաղթել տկար
 միջատներու , որոնց բազմութիւնը
 Աստուծոյ ամենահուժկու զօրութիւ-
 նը կը կազմեն ընդդէմ օրինազանց
 մարդկութեան : Անասը խիստ մեծ
 է , միայն Յունաց վանքին համար
 կ'ըսուի թէ ձիթենեաց արդիւնքէն
 երկու հազար լիւրայ մի մնասուած են :
 Աւելի ցաւ պատճառողն այն է , որ
 ներկայ տարիս խիստ շատ արդիւնք
 կը յուսային ամեն տեսակ բերքերէն ,
 վասն զի տարւոյս թէ հունձքը և թէ
 արմուխքն ու ձէթը խիստ արդիւնա-
 ւոր էին : Աւստի մարախին պատճա-
 ռաւ ամեն տեսակ արմտեաց գինե-
 րը խկոյն վերայ դրաւ :

Սոյն հարուածիս հետեւեալ օրը
 յանկարծ օդը փոխուեցաւ , սկսաւ
 փոթորիկ մի սաստիկ քամիով , ու քը-
 շեց տարաւ մարախները , որոնք ար-
 դէն բան մի չէին թողուցած : Վա-
 մին ու զովութիւնը դեռ կը շարու-
 նակէ և երկինքը միշտ ամպամած է ,
 որոնք երբեմն կ'աթիլներ վար կը թա-
 վեն : Արտուի թէ մարախներուն մէջ
 գտնուած են քանի մի հատ քրաչափ
 մեծութեամբ , որոնք գլխին ծայրէն
 վար մինչեւ կոնքիին մէջտեղը կամա-
 րածեւ թագ մի ունին և սրածայր ու
 կարծր պոչ մի հանդերձ ուրիշ յատ-
 կութիւններով : Ասոնցմէ քանի մի
 հատ հիւպատոսաց ձեռքով Աւրոպա
 խրկուեցան :

— Անցեալ անգամ գրած էինք թէ ,
 կառուղի մի շինելու համար հրա-
 մանագիր տրուած էր Ի . Գրան կող-
 մէն , եւ թէ մօտերս սկսուելու ալ
 հաստատ յոյս կայ , դժբաղդաբար
 չեմք գիտեր ինչ պատճառաւ մինչեւ

ցայսօր դեռ գործադրութիւն մի չը տեսնուիր, և ոչ խօսքը կ'ըլլայ. արդ, եօք այս անգամ ալ առջի անգամնէրուն բաղդէին հանդիպեցաւ : Այս օրինակ ապարդիւն ձեռնարկութիւնները, կամ լաւ եւս է բսել համբաւները, կը լքուցանեն զմեզ հաղորդելու հասարակութեան որ եւ է ուրիշ լուրեր, որոնք որչափ մեծ կարեւորութիւն ունեցող խնդիրներ ալ ըլլան թէ՛ քաղաքական և թէ՛ կրօնական նկատմամբ, այսու ամենայնիւ չենք համարձակիր Հանդիսիս մէջ հրատարակել, մինչեւ որ չտեսնեմք անոնց գործքով սկզբնաւորութիւնը : Այսպիսի էր նաեւ սուրբ Յորութեան տաճարի մեծ գմբէթին խնդիրը, որու վերայ ամեն տարի խօսք կ'ըլլար շինուելու, բայց արդիւնք մի չէր ունենար : Այս տարի դարձեալ սուրբ Օլաակէն 'ի վեր է սոյն խնդիրը ատեան ելլու. ուստի ճարտարագետն և կաւ, գաղղիացի ճարտարագետն ալ արդէն հոս է. և երկուքնին միաբան գմբէթին չափն առին և խրկեցին Աբրուս, ուր պիտի շինուի պղինձէ ագուցիկ գործիքները Իկէլէի համար, որպէս զի տակը, որ է սուրբ Գերեզմանը, իւրաքանչիւր ազգ իւր պաշտօնն անխափան կատարէ : Այլուութի թէ նորոգութիւնը միմիայն գրմբէթին վերայ պիտի ըլլայ առանց փոփոխութեան, բայց ի անոր մէջ եղած չորս աւետարանչաց պատկերներէն որ պիտի աւերուին, և որոնք յունական պատկեր ըլլալով, գմբէթը յունաց կը սեփականուէր, իսկ նորագութեանէս ետքը հասարակաց պիտի համարուի անշուշտ գմբէթը : Իսկ բուն վարի կողմը եկեղեցւոյն, որոնք հիմնական նորոգութեան կարօտութիւն չունին, պիտի մնան իրենց ար-

դի վիճակին մէջ : Այլ է այս անգամ սոյն երկարատեւ խնդիրն ի գործ դրուելու ըլլայ, քաղաքականութիւնը մեծ գործ մի կատարած պիտի ըլլայ, գործ մի՛ որ ի ժամանակին քաղաքական մեծ շփոթութիւններ ծագել տուաւ, եւ քանի որ սոյն վիճակին մէջ մնալու ըլլար կը վտիցուէր աւելի մեծ յեղափոխութեանց պատճառ տալու, որոյ գործիք կը համարուի կրօնը :

ՍՒՕՆԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆ ԱՏԱՆՑ
ՅԵՏԵԿԵԳԻՍՐ

Անագորիս չորրորդ թուոյն մէջ սուրբ Քաղաքիս քրիստոնէից գերեզմանատանց ներկայ վէճին վերայ տեղեկութիւն մի տուած էինք հասարակութեան : Այն խնդիրը, որ աւակալին ըստ մտաց Ք. Գրան արդարութեամբ չորսչեցաւ, մեծ մտատանջութեան պատճառ է Ա. Աթուոյս, որ յայտնի կը տեսնէ աղբային իրաւանց կորուստը, քանի որ քաղաքիս Ասեմ. կառավարչին կողմէն յատուկ ջանք ու խնամք չըլլուի : Հոս գրուած յատակագծին մէջ լաւ կը նշմարուի իւրաքանչիւր ազգաց գերեզմանատունները հանդերձ սահմաններովը, որոնք ի բնէ անտի որոշուած էին ցիցերով : Ար յոյսը հատատ է Քարձրագոյն Գրան արդարասիրութեանը վերայ, որ քիչ օրէն պիտի բարեհաճի տիրապէս ի գործ դնել իւր արդարութիւնը, եւ ստար ազգութեան մի կոխան չտալ իւր հաւատարիմ հպատակաց իրաւունքը :